

कक्षा - आचार्यः

विषयः - वेदः

गृह्यसूत्रोक्तवर्णितसंस्काराणां प्रायोगिकमध्ययनम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : प्रथमम्

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः —	पूर्णाङ्कः	अवधि:	श्रेयोङ्कः
			पाठ्यांशः -	१००	१० होरा:	४
1001.1	प्रथमम्	१	संस्कारस्य अर्थः परिभाषा प्रयोजनम् आवश्यकता वैज्ञानिकता वैशिष्ट्यज्ज्ञं। मानवशरीरे संस्काराणां प्रभावः। संस्काराणां संख्या विस्तारश्च। संस्काराणां विविधप्रकल्पाः।	२०	२२ होरा:	१
		२	नामकरणसंस्कारः अन्नप्राशनसंस्कारः विद्यारम्भसंस्कारः चूडाकरणसंस्कारश्च।	२०	२३ होरा:	१
		३	उपनयनसंस्कारः वेदारम्भसंस्कारः विवाहसंस्कारश्च।	२०	२२ होरा:	१
		४	प्रायोगिकम्।	२०	२३ होरा:	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायोगिकम् अङ्काः ०५ २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चार्य अङ्काः ०५ ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनज्ज्ञ अङ्काः ०५ ४. उपस्थितिः अङ्काः ०५	२०	-	-
७५% = ०१ अङ्कः ८६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।						

सहायकपुस्तकानि :-

1. हिन्दूसंस्कारः	-	डॉ. राजवलीपाण्डेयः, चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।
2. क्यों,	-	पं. माधवाचार्य, माधवपुस्तकालयः, दिल्ली।
3. संस्कारसमुच्चयः,	-	पं. मदनमोहन - विद्यासागरः, विजय कुमार गोविन्द राम हासानन्द, दिल्ली।
4. पारस्करगृह्यसूत्रम्	-	डॉ. जगदीशचन्द्रमिश्रः, चौखम्बा - सुरभारती – प्रकाशनम्, वाराणसी।
5. गोभिलगृह्यसूत्रम्	-	चौखम्बा - सुरभारती – प्रकाशनम्, वाराणसी।
6. संस्कारप्रकाशः	-	ला.ब.शा.गा.विश्वविद्यालयः, दिल्ली।

कक्षा - आचार्यः
विषयः - वेदः
वैदिकसंहिता

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : द्वितीयम्

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - वैदिकसंहिता	पूर्णाङ्कः	अवधि:	श्रेयोङ्कः
1001.2	द्वितीयम्		पाठ्यांशः -	१००	१० होराः	५
		१	ऋग्वेदः सायणभाष्यसंहितम्- अग्निसूक्तम् (१/१), इन्द्रसूक्तम् (२/१२), वाक्सूक्तम् (१०/१२५), नासदीयसूक्तम् (१/१२९), सज्जानसूक्तम् (१०/१९९)	१६	१८ होराः	१
		२	संवादसूक्तानि- पुरुषवा- उर्वशी संवादः (१०/१५), सरमा-पणिः संवादः (१०/१०८), विश्वामित्र-नदी संवादः (३/३३), यम-यमी संवादः (१०/१०)	१६	१८ होराः	१
		३	शुक्लयजुर्वेदः- षोडशोऽध्याय (रुद्रसूक्तम्) : १ कण्डिकातः - ३१ कण्डिकापर्यन्तम्।	१६	१८ होराः	१
		४	षोडशोऽध्याय (रुद्रसूक्तम्) : ३२ कण्डिकातः - ६६ कण्डिकापर्यन्तम्	१६	१८ होराः	१
		५	अथर्ववेदः प्राणसूक्तम् (११.०६.०१-१५) शत्कम्भसूक्तम् (२०.५३, ५४), कालसूक्तम् (१९.५३.१-१०) भूमिसूक्तम् (१२.०१.३१-६३)	१६	१८ होराः	१
			आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायोगिकम् २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च ४. उपस्थितिः ७५% = ०१ अङ्कः ७६%-८०% = ०२ अङ्कौ ८१%-८५% = ०३ अङ्काः ८६%-९०% = ०४ अङ्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अङ्काः।	०५ ०५ ०५ ०५ २०	-	-

सहायक पुस्तकानि -

1.	ऋक्सूक्तसंग्रहः	- डॉ हरिदत शास्त्री एवं रतिराम शास्त्री, सुभाष बाजार, मेरठ
2.	ऋक्सूक्तमणिमाला	- डॉ. वि. वि. चौके, कात्यायन वैदिक साहित्य प्रकाशन, होशियारपुर
3.	वेदवल्लरी	- डॉ. पुष्पा गुप्ता, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
4.	ऋक्सूक्त सन्दर्शिका	- डॉ. बालगोविन्द झा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
5.	वैदिकसूक्त मञ्जरी	- रामकृष्ण शास्त्री, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
6.	शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यसंहिता	- डॉ. जगदीश लाल शास्त्री, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
7.	शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यसंहिता	- डॉ. पं. रामकृष्ण शास्त्री, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्यः
विषयः - वेदः
ब्राह्मणसाहित्यम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : तृतीयम्

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः – ब्राह्मणसाहित्यम्	पूर्णाङ्कः	अवधि:	श्रेयोङ्कः
			पाठ्यांशः -	१००	१० होरा:	५
		१	ब्राह्मणसाहित्यस्य उद्भवः विकासश्च	१६	१८ होरा:	१
		२	ऐतरेयब्राह्मणम् ३४, ३५ अध्यायौ	१६	१८ होरा:	१
		३	शतपथब्राह्मणम् : दर्शपौर्णमासः (१-१-१-३)	१६	१८ होरा:	१
		४	शतपथब्राह्मणम् – पञ्चमहायज्ञः-११ काण्डम्, गोपथब्राह्मणम् : सृष्टे: उद्भवः (प्रथमः प्रपाठकः)	१६	१८ होरा:	१
		५	गोपथब्राह्मणम् : सृष्टे: उद्भवः (पू. भा. प्रथमः प्रपाठकः)	१६	१८ होरा:	१
1001.3	तृतीयम्		आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायौगिकम् २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्या: चयनं प्रबन्धनञ्च ४. उपस्थितिः $७५\% = ०१ \text{ अड्कः}$ $७६\%-८०\% = ०२ \text{ अड्कौ}$ $८१\%-८५\% = ०३ \text{ अड्काः}$ $८६\%-९०\% = ०४ \text{ अड्काः}$ ९१% तः अधिकम् = ०५ अड्काः।	अड्कः ०५ अड्का: ०५ अड्का: ०५ अड्का: ०५ २०	-	-

सहायक पुस्तकानि -

1. ऐतरेयब्राह्मणम् 2. गोपथब्राह्मणम् 3. गोपथब्राह्मण् 4. शतपथब्राह्मणम् (सायणभाष्यम्) 5. शतपथब्राह्मणम् 6. शतप ब्राह्मणम् 7. शतपथब्राह्मणम् 8. शतपथब्राह्मणम् (सायण भाष्यम्) 9. माध्यनिदनशतपथब्राह्मणम् 10. शतपथब्राह्मणम् (सायण भाष्यम्)	- षड्गुरुशिष्य, नाग पब्लिकेशन, नई दिल्ली - प्रज्ञा देवी आचार्य, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, नई दिल्ली - राजेन्द्रलाल मिश्र एवं हरचन्द, गणेश प्रिन्टिंग प्रेस, कोलकाता - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - सोमनाथ दीक्षित, चौखम्बा संस्कृत सीरीज प्रकाशन, वाराणसी - भारतीय विद्या प्रकाशन, नई दिल्ली - क्षेमराज, श्री कृष्णदास श्री वेंकटेश्वर मुद्रणालय, मुम्बई - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - युगल किशोर मिश्र, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी - सुरन्दर नारायण झा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्यः

विषयः - वेदः

आरण्यकसाहित्यम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : चतुर्थम्

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - आरण्यकसाहित्यम्	पूर्णाङ्काः	अवधि:	श्रेयोऽङ्कः
			पाठ्यांशः -	१००	१० होराः	५
		१	आरण्यकसाहित्यस्य उद्भवः महत्त्वञ्च	१६	१८ होराः	१
		२	बृहदारण्यकस्य – याज्ञवल्क्यमैत्रेयीसम्बादः	१६	१८ होराः	१
		३	तैत्तिरीयारण्यकम्, द्वितीयप्रपाठकः १-६ कण्डिकाः	१६	१८ होराः	१
		४	तैत्तिरीयारण्यकम्, द्वितीयप्रपाठकः ७-१२ कण्डिकाः	१६	१८ होराः	१
		५	तैत्तिरीयारण्यकम्, द्वितीयप्रपाठकः १३-१८ कण्डिकाः	१६	१८ होराः	१
1001.4	चतुर्थम्		आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायौगिकम् २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्या ३. शिक्षणस्रोतस्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च ४. उपस्थितिः $७५\% = ०१$ अङ्कः $७६\%-८०\% = ०२$ अङ्कौ $८१\%-८५\% = ०३$ अङ्काः $८६\%-९०\% = ०४$ अङ्काः $९१\% \text{ तः अधिकम्} = ०५$ अङ्काः।	अङ्काः ०५ अङ्काः ०५ अङ्काः ०५ अङ्काः ०५ २०	-	-

सहायक पुस्तकानि-

- 1. वैदिक साहित्य एवं संस्कृति
- 2. बृहदारण्यक-सम्बन्धभाष्य-वार्तिक
- 3. बृहदारण्यकोपनिषद्
- 4. बृहदारण्यकम्
- 5. तैत्तिरीयारण्यकम्
- डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी
- श्रीदक्षिणामूर्ति मठ प्रकाशन, वाराणसी
- गीता प्रेस, गोरखपुर
- बाबा शास्त्री फडके, आनन्द आश्रम, पुणे
- स्वामी द्वारिका प्रसाद शास्त्री, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

कक्षा - आचार्यः

विषयः - वेदः

उपनिषद्साहित्यम्

सत्रार्द्धम् : प्रथमम्

पत्रम् : पञ्चमम्

गूढाङ्कः	प्रश्नपत्र-क्रमाङ्कः	एककम्	पाठ्यग्रन्थः - उपनिषद्साहित्यम्	पूर्णाङ्कः	अवधि:	श्रेयोङ्कः
			पाठ्यांशः -	१००	१० होरा:	५
		१	उपनिषद्साहित्यस्य उद्भवः महत्त्वञ्च।	१६	१८ होरा:	१
		२	कठोपनिषद् - (१, २ वल्ली)	१६	१८ होरा:	१
		३	कठोपनिषद् - (३ वल्ली)।	१६	१८ होरा:	१
		४	ईशावास्योपनिषद्-सम्पूर्णम्।	१६	१८ होरा:	१
		५	मुण्डकोपनिषद् – प्रथममुण्डकः, छान्दोग्योपनिषद्-नारदसनत्कुरसम्बादः।	१६	१८ होरा:	१
1001.5	पञ्चमम्		आन्तरिकमूल्याङ्कनम् १. आन्तरिकपरीक्षणम् / प्रदत्तकार्यम् / प्रायौगिकम् २. शास्त्रसम्बद्धसंगोष्ठी / शास्त्रपरिचर्चा ३. शिक्षणसांत्सामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च ४. उपस्थितिः ७५% = ०१ अड्कः ७६%-८०% = ०२ अड्कौ ८१%-८५% = ०३ अड्काः ८६%-९०% = ०४ अड्काः ९१% तः अधिकम् = ०५ अड्काः।	२०	-	-

सहायक पुस्तकानि -

1. उपनिषदाङ्क (कल्याण) 2. ईशादिनवोपनिषद् शाङ्करभाष्यसहितम् 3. ईशादिनवोपनिषद् शाङ्करभाष्यसहितम् 4. कठोपनिषद् 5. कठोपनिषद् 6. कठोपनिषद् 7. ईशावास्योपनिषद् 8. छान्दोग्योपनिषद् वाराणसी 9. मुण्डकोपनिषद्	- गीता-प्रेस, गोरखपुर - गीता-प्रेस, गोरखपुर - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - सुरेन्द्र देव शास्त्री, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - पुष्पा गुप्ता, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - स्वामी त्रिभुवन दास, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - डॉ. दीपक कुमार, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी - राय बहादुर बाबू जालिम सिंह, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, - गीताप्रेस गोरखपुर